

Bolagsstyrningsrapport 2009

för

**Folksam ömsesidig
livförsäkring**

Folksam ömsesidig livförsäkring

Folksamgruppen (Folksam) består av två koncerner med Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) och Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) som moderbolag i vardera koncernen. Verkställande direktören för de båda bolagen är också Koncernchef. Folksam Liv tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning, ett regelverk för ledning och kontroll av bolag.

Avvikelse från koden

Folksam Liv är ett kundägt bolag. Det innebär att det inte finns några aktieägare i bolaget. På bolagsstämman företräds kunderna av särskilda delegerade. Folksam Liv tillämpar därför kodens bestämmelser om aktieägarer på de delegerade.

Enligt koden ska en styrelse inte ha suppleanter. Folksam har ändå valt att ha suppleanter. Om en förklaring lämnas går det att göra ett sådant avsteg och samtidigt tillämpa koden. Suppleanterna som finns i styrelsen är få och inte personliga, det vill säga de är inte ersättare för någon särskild ledamot. De bjuds in till varje styrelsemöte – oavsett om de ska tjänstgöra eller inte. De är engagerade och väl pålästa. Suppleanterna är för närvarande en sådan tillgång i styrelsearbetet att de bör finnas kvar.

Sammansättning av valberedning

Valberedningen ska bestå av fyra ledamöter och tre suppleanter, vilka utses av ordinarie bolagsstämma för tiden från och med dagen efter valet till och med ordinarie bolagsstämma andra året därefter. Valberedningen har följande sammansättning fram till och med 2010 års stämma.

Ordinarie

Jörgen Andersson
Berit Landström
Leif Linde
Roger Mörtvik

Suppleanter

Lars Eriksson
Anna Forsberg
Mari Linder

Uppgifter om Folksam Livs verkställande direktör

Anders Sundström, född 1952

Utbildning

Samhällsvetare Umeå universitet

Nuvarande uppdrag

Vd och Koncernchef i Folksam, 2004-

Styrelseuppdrag

Arbetsgivarföreningen KFO, ledamot
Boliden AB, ledamot i styrelsen och revisionsutskottet
Bommersvik AB, ordförande
Forskrings-Aktieselskabet ALKA ledamot (Danmark)
Förenade Liv Grupp-försäkrings AB, ordförande
Försäkringsförbundets Serviceaktiebolag FSAB, ledamot
ICMIF, ledamot (Storbritannien)
KFO-Service AB, ledamot
Kooperationens pensionsanstalt (KP) Pension och Försäkring HB, ordförande
Konsumentkooperationens pensionsstiftelse, ordförande
KPA AB, ordförande
KPA Pensionsförsäkring AB, ordförande
Luleå Tekniska universitet, ordförande
Swedbank AB, vice ordförande
Sveriges Försäkringsförbund, ledamot

Ledningsorgan, Kommittéer med mera

Affärsutskottet, ordförande
Bolagsstyrningskommittén, ordförande
Finanskommittén, ordförande
ICMIF Membership committée (Storbritannien)
Koncernledningen, ordförande
Vd: s samverkansgrupp, ordförande
Verksamhetskommitté (KP), ordförande

Tidigare uppdrag

Kommunalråd Piteå Kommun 1980-1994
Ordförande för socialdemokraterna i Norrbotten 1989
Medlem i socialdemokraternas verkställande utskott 1990
Arbetade inom regeringskansliet i tur och ordning som arbetsmarknadsminister-, näringsminister och socialminister 1994-1998
Riksdagsledamot 1998, 2002-2004
Vd Sparbanken Nord 1999
Ordförande för Sparbanken Nord 2000

Aktieinnehav i företag som Folksam har betydande affärsförbindelser med

Eget och närstående aktieinnehav i Swedbank: 8 000 stamaktier och 16 000 preferensaktier.

Folksam ömsesidig livförsäkring

Styrelsen

Folksam Livs styrelse har tolv ordinarie ledamöter och tre suppleanter. Härutöver utses även arbetstagarrepresentanter.

Styrelsen fastställer årligen dels en arbetsordning, dels en så kallad strategisk dagordning. Syftet med dessa handlingar är att skapa ett effektivt styrelsearbete genom att bland annat bestämma när under året olika ämnesområden ska behandlas.

Styrelsens arbete år 2009

Under året hölls sju ordinarie och fyra extra styrelsemöten. Extramötena var föranledda av Folksam Livs ägar-engagemang i Swedbank. Styrelseledamöterna fick dessutom vid ett antal tillfällen information via e-post. Styrelsens utskott, Revisionsutskottet, Ersättningsutskottet och Presidiet hade fyra, två respektive fem sammanträden.

Av Folksams styrande regelverk är ett trettiotal fastställda av styrelsen. Under året har styrelsen gått igenom dessa och vid behov reviderat respektive policy och instruktion. Vissa av regelverken fastställs årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Inför varje ordinarie styrelsemöte har styrelsen fått en skriftlig rapport av vd, vilken behandlat viktigare händelser och skeenden i Folksam, men också i branschen i övrigt.

I enlighet med en strategisk dagordning har styrelsen under året också behandlat bland annat följande frågor: Compliancerapport, genomgång av dotterbolagens verksamhet och ekonomi, konkurrentanalyser, riskhantering, internrevisionsrapporter och fastställande av återförsäkringsprogram. I syfte att få tillfälle att diskutera strategiska och framåtblickande frågor mer ingående genomförde styrelsen under året en studie- och konferensresa. Bland annat gjordes studiebesök på International Cooperative and Mutual Insurance Federation (ICMIF) och hos försäkringsbolaget CFS i Manchester. CFS är en del av the Cooperative Group, det största konsumentkooperativet i Storbritannien, vilket utsågs till det mest etiska varumärket 2008. Temat för konferensdelen var "Riskbaserad styrning ur ett styrelseperspektiv". Studiebesöken och delar av konferensen genomfördes tillsammans med Folksam Saks styrelse.

Folksam Liv följer Svensk kod för bolagsstyrning. I enlighet med den har styrelsen under året genomfört en styrelseutvärdering.

Exempel på frågor som avhandlats under styrelsemötena:

Under februarimötet

- Folksam Liv påverkar, som stor kapitalförvaltare, de företag bolaget äger aktier i. Styrelsen beslutade vilka spörsmål som skulle prioriteras under vårens stämmor, bland annat klimatfrågan, ersättningsfrågor samt styrelsesammansättningarna
- Styrelsen godkände compliancerapporten för 2008
- Styrelsen fastställde en policy för Folksam Livs lednings- och styrsystem
- Styrelsen informerade sig särskilt rörande verksamheten inom affärsområdet Kollektivavtalad affär

Under marsmötet

- Sammanträdde styrelsen med den auktoriserade revisorn samt med lekmannarevisörerna
- Lämnade Revisionsavdelningen sin rapport över 2008 års verksamhet
- Godkände styrelsen principer för ersättning och andra anställningsvillkor för Folksams verkställande direktör och Koncernledning (principerna fastställdes senare av bolagsstämman)
- Godkände styrelsen utbetalning ur 2008 års belöningsprogram (programmet gäller samtliga anställda, förutom ledamöter i Koncernledningen vilka, enligt Folksams interna regler, inte får omfattas av bonus- eller andra belöningsprogram)
- Utvärderades verkställande direktörens arbete (i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning)
- Fick styrelsen information rörande arbetet med att anpassa Folksam Liv-koncernen till Solvens II (ett europeiskt regelverk för tillsyn av försäkringsbolag vilket ska träda i kraft 2012). Arbetet är strategiskt viktigt och styrelsen informerade sig vid ett antal tillfällen under året om det.

Under aprilmötet

- Konstituerade sig den nyvalda styrelsen. Bland annat utsåg den ledamöter till revisions- och ersättningsutskotten

Under junimötet (som genomfördes i samband med en studie- och konferensresa)

- De styrande regelverk som fastställts av styrelsen gicks igenom och i förekommande fall reviderades de

Folksam ömsesidig livförsäkring

Under augustimötet

- Fastställdes en internrevisionsplan
- Inför 2010 års verksamhetsplanering behandlade styrelsen kund- och marknadstrender, omvärldsfaktorer och strategiska områden, varefter den gav vd direktiv inför planeringsprocessen
- Initierades årets styrelseutvärdering
- Styrelsen informerade sig särskilt rörande verksamheten inom affärsområdet Privat affär
- Styrelsen noterade att en särskild arbetsgrupp skapats i syfte att samordna Folksamgruppens aktiviteter med anledning av den nya influensan (bland annat kom Folksam att erbjuda alla medarbetare vaccinering)

Under oktobermötet

- Beslutade styrelsen om en lönerrevision för vd
- Informerade sig styrelsen, på grund av kraftiga kund- och mediareaktioner, om Folksam Livs planer på att revidera grupplivförsäkringen för pensionärer, samt gav den vd direktiv inför det fortsatta arbetet

Under decembermötet

- Fastställde styrelsen reviderade försäkringstekniska riktlinjer
- Fastställdes 2010 års återförsäkringsprogram
- Fastställdes verksamhetsplanen för 2010
- Avslutades årets styrelseutvärdering
- Fick styrelsen en särskilt ingående redovisning från kapitalförvaltningen (vilket utgjorde mötets tema)

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska en bolagsstyrningsrapport innehålla uppgifter om det finns, alternativt saknas en särskild arbetsfördelning i styrelsen. Folksam Livs styrelse har utsett ett Revisionsutskott och, tillsammans med Folksam Saks styrelse, ett Ersättningsutskott. Revisionsutskottets uppgifter är bland annat att utvärdera:

- Kvaliteten på bolagets finansiella rapportering
- Den interna kontrollen
- Den interna och externa revisionsprocessen
- Bolagets redovisningsprinciper
- Väsentliga risker
- Revisionsavdelningens revisionsplan och bemanning

Utskottet fastställer också, för styrelsens räkning, Revisionsavdelningens budget. Utskottet rapporterar kontinuerligt, både muntligt och skriftligt, sin verksamhet till styrelsen. Revisionsutskottets ledamöter är Kjell Ahlberg (ordförande), Dag Andersson och Bengt Nilsson. Vid utskottets möten är cheferna för Revisionsavdelningen, Ekonomi och Vd-staben närvarande.

Folksam Livs styrelse har även ett, med Folksam Saks styrelse gemensamt, Ersättningsutskott med ledamöter från båda bolagens styrelser. Ersättningsutskottets huvuduppgifter är att utarbeta principer för ersättning och anställningsvillkor för Koncernchefen och koncernledningsledamöterna, för fastställelse av respektive bolagsstämma, samt att mot bakgrund av dessa principer lämna förslag till respektive styrelse på ersättning till Koncernchefen. Koncernchefen ska konsultera utskottet och ta hänsyn till principerna vid beslut om ersättning för koncernledningsledamöterna. Koncernchefen kan även konsultera utskottet i frågor som rör annan personals ersättningsförmåner. Ersättningsutskottet beslutar även om ersättning för chefen för Revisionsavdelningen. Ersättningsutskottets ledamöter är Göran Lindblå (ordförande), Eva-Lis Sirén och Hans Tilly.

Eftersom Folksam Liv och Folksam Sak har en gemensam operativ organisation finns det behov av att bolagens styrelser samordnar sina beslut i vissa frågor, bland annat i varumärkesfrågor och i organisatoriska spörsmål. Bolagens styrelser har därför ett presidium i vilket styrelseordförandena i Folksam Liv och Folksam Sak samt Koncernchefen ingår. Presidiet bereder frågor och påverkar därmed utformningen av dagordningen i respektive styrelse.

Folksam ömsesidig livförsäkring

Uppgifter om styrelsens ledamöter och suppleanter valda vid stämman 2009

Ordinarie ledamöter:

Nina Jarlbäck
KF/HSB/Riksbyggen
 född 1946
Ordförande
 invald i styrelsen 1996

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:

Statliga uppdrag
 Kommunalråd 20 år
 Affärsbiträde 15 år

*Inga övriga uppdrag i Folksam**Andra väsentliga uppdrag:*

Ordförande KF och Kooperation Utan gränser/
 Vi-skogen
 Ledamot Riksbyggen, KF Invest

Sture Nordh
TCO
 född 1952
Vice ordförande
 invald i styrelsen 2000

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:

Studentexamen
 Förvaltningsassocionom
 Ordförande TCO
 Utvecklingsdirektör Arbetslivsinstitutet
 Statssekreterare Arbetsmarknadsdepartementet,
 Förbundssekreterare och ordförande i SKTF

*Inga övriga uppdrag i Folksam**Andra väsentliga uppdrag:*

Ordförande Karlstad Universitet
 Ledamot Europafacket och Nordens Fackliga
 Samorganisation

Jan Rudén
LO
 född 1951
Vice ordförande
 invald i styrelsen 2003

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:

Gymnasieutbildning Driftteknik
 Ombudsman SEKO
 Kontrollrumstekniker Vattenfall
 Bolagsstyrelseutbildning i LO
 Ledarutbildning Vattenfall

*Inga övriga uppdrag i Folksam**Andra väsentliga uppdrag:*

Förbundsordförande SEKO
 LO-styrelsen
 Ordförande A-Kassa
 Tidigare ledamot i Vattenfalls koncernstyrelse

Sune Dahlqvist
KF/HSB/Riksbyggen
 född 1948
Ledamot
 invald i styrelsen 2006

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:

LO: s folkhögskola 1971-74
 Intern konsult Hyresgästföreningen
 Förhandlingschef Hyresgästföreningen 1991-2005
 Förhandlingsombudsman Hyresgästföreningen 1980-91

*Inga övriga uppdrag i Folksam**Andra väsentliga uppdrag:*

Styrelseordförande i Konsumentföreningen Stockholm
 Styrelsesuppleant Atrium Ljungberg
 Ledamot KF: s styrelse
 Ledamot Norstedts styrelse
 Ledamot Palmecentrets styrelse

Folksam ömsesidig livförsäkring

Thomas Eriksson
vald efter gemensamt förslag från samtliga valkorporationer
född 1962
Ledamot
invald i styrelsen 2008

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:
Arbetsrätt Stockholms Universitet
vice VD/Förhandlingschef Ledarna
Ombudsman Ledarna
Driftchef Gamla Uppsala Buss AB
Bussförare Uppsalabuss AB
Lagerarbetare KF Bro

Inga övriga uppdrag i Folksam

Andra väsentliga uppdrag:
Ledamot Trygghetsrådet (TRR)
Ledamot Collectum AB
Ledamot PRI Pensionsgaranti AB
Ledamot PRI Ideell förening
Ledamot Centralfonden (CFS)
Ledamot PTK förhandlingschefsgroup
Suppleant PTK styrelse
Ledamot OFR styrelse

Susanna Gideonsson
LO
född 1963
Ledamot
invald i styrelsen 2006

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:
Handels ombudsmannautbildning
Vårdbiträdesutbildning
Chef Studie och infoenheten Handelsanställdas Förbund
1: e ombudsman Handels avd 22 Söderhamn
1: e ombudsman Handels avd 28 Luleå
Distriktsombudsman SSU
Vårdbiträde

Inga övriga uppdrag i Folksam

Andra väsentliga uppdrag:
Vice ordförande Handelsanställdas Förbund
Styrelseledamot LO –TCO Rättsskydd, Prevent och TSL
Nämndeman Arbetsdomstolen
Diverse fackliga uppdrag via Handelsanställdas Förbund

Lars Idermark
KF/HSB/Riksbyggen
född 1957
Ledamot
invald i styrelsen 2006

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:
Agronomutbildning - ekonomisk inriktning, Lantbruksuniversitetet, Företagsekonomi/nationalekonomi, Uppsala Universitet Juristlinjen 2 år, Uppsala Universitet, VD och koncernchef, KF, VD Andra AP-fonden, Ställföreträdande vd och koncernchef, Capio AB, Vice VD, ställföreträdande vd och koncernchef, Swedbank, Ekonomi- och finansdirektör (CFO) och vice vd Föreningsbanken AB, Vd och koncernchef LRF Holdings AB VD-assistent Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)

Inga övriga uppdrag i Folksam

Andra väsentliga uppdrag:
Styrelseuppdrag: Ordförande i Coop Sverige AB, KF Fastigheter AB, MedMera Bank AB, KF Invest AB, Akademi bokhandelsgruppen AB, Norstedts Förlagsgrupp AB, Pan Vision AB, Tidningen Vi, Ledamot i Södra, Södra Cell, Handelsbanken Region Väst, Stiftelsen Chalmers Tekniska Högskola

Maj-Britt Johansson-Lindfors
KF/HSB/Riksbyggen
född 1950
Ledamot
invald i styrelsen 2008

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:
Ekonomie doktor
Forskningsassistent och universitetslektor vid Handelshögskolan, Umeå universitet (USBE – Umeå School of Business)
Chef för Ledarskapsakademien, USBE.
Tidigare arbetslivserfarenheter: Bland annat chef för enheten för Internationellt samarbete vid Umeå Universitet

Inga övriga uppdrag i Folksam

Andra väsentliga uppdrag:
Styrelseordförande i Konsum Nord
Vice ordförande i Kooperativa Förbundet
Styrelseledamot i Norstedts Förlag

Folksam ömsesidig livförsäkring**Anita Modin****LO**

född 1939

Ledamot

invald i styrelsen 2005

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:

Realexamen

Sekreterarutbildning

Facklig utbildning

VD STOCCC (City Conference Centre Stockholm)

VD Hasseludden konferens och Yasuragi

Riksdagsledamot 1979-92

Landstingsledamot 1970-76

Ombudsman och förbundskassör Hotell &

Restauranganställdas Förbund

*Inga övriga uppdrag i Folksam**Andra väsentliga uppdrag:*

Ordförande HSB Stockholm

Styrelseledamot: Riva del Sole-La Serra

Tidigare styrelseuppdrag: SARA-bolagen, Procordia

2: a AP-fonden, Stadshypotek och Fonus, ordförande, Fol-

kets Hus och Parker Göta Kanal; HSB Riksförbund

HSB Projektpartner; Sparbanken Syd, Turistdelegationen

Bengt Nilsson**KF/HSB/Riksbyggen**

född 1937

Ledamot

invald i styrelsen 2005

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:

Företagsekonom och företagsjurist, Lunds Universitet

Regionchef Föreningssparbanken 23 år

Konsult Agri Consult AB 4 år

Övriga uppdrag i Folksam:

Ledamot i Folksam Livs Revisionsutskott

Andra väsentliga uppdrag:

Driver och äger konsultföretaget Benikon AB 1998-

Styrelseordförande Konsumentföreningen Solidar

Ekonomisk Förening, Benikon AB, Skånes Provinsbank,

Fosie, Malmö, TRETAB Transport AB, TRETAB

Holding AB

Eva-Lis Sirén**TCO**

född 1954

Ledamot

invald i styrelsen 2007

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:

Studentexamen

Läraryr utbildning

Förbundsordförande Lärarförbundet

Lärare i grundskolan

Uppdrag för Lärarförbundet

Ledamot av TCO: s styrelse, OFR: s styrelse och au

Styrelseledamot i Education International

Ledamot av Nordiska Lärarorganisationernas samråd

Ledamot av regeringens jämställdhetsråd (TCO uppdrag)

Ledamot av Lärarnas Samverkansråds styrelse

Ledamot i styrelsen Svenska Lärarfonder AB

Ledamot i styrelsen Lärarförsäkringar

Övriga uppdrag i Folksam:

Ledamot i Folksams Ersättningsutskott

Hans Tilly**LO**

född 1949

Ledamot

invald i styrelsen 2002

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:

Pedagogik Linköping Universitet

Facklig utbildning

Yrkesskola (murare)

Byggnads ledning 1991-

Ombudsman

Murare

Övriga uppdrag i Folksam:

Ledamot i Folksams Ersättningsutskott

Andra väsentliga uppdrag:

Ordförande i Riksbyggen

Ordförande i Nordiska Bygg- och Träfederationen

Folksam ömsesidig livförsäkring**Suppleanter:****Kjell Ahlberg****LO**

född 1955

Suppleant

invald i styrelsen 2002

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:

Akademisk utbildning i ekonomi, statsvetenskap och juridik

Kanslichef LO

Ekonomidirektör Nacka kommun

Ekonomidirektör Locum AB

Övriga uppdrag i Folksam:

Ordförande i Folksam Livs Revisionsutskott

Andra väsentliga uppdrag:

Aftonbladet Hierta AB, LO Försäkringshandelsbolag

AFA Sjuk

Dag Andersson**TCO**

född 1958

Suppleant

invald i styrelsen 2007

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:

Ekonomisk och samhällsvetenskaplig utbildning i

Högskolan i Örebro samt Uppsala universitet

Förbundssekreterare Fackförbundet ST

Vice ordförande Sveriges Förenade Studentkårer

TCO ombudsman-utredare

Övriga uppdrag i Folksam:

Ledamot i Folksam Livs Revisionsutskott

Andra väsentliga uppdrag:

Ledamot ISF AB

Cancerfonden

Doris Forsell-Gustafsson**KF/HSB/Riksbyggen**

född 1951

Suppleant

invald i styrelsen 2005

Utbildning/Arbetslivserfarenhet:

Realexamen

Elektronikutbildning LM Ericsson

ICL, Nokia, Orbit One

Elektronik LM Ericsson

Kontorist

*Inga övriga uppdrag i Folksam**Andra väsentliga uppdrag:*

Ordförande Kristianstad-Blekinge Konsumentförening

Nämndeman i Hovrätten över Blekinge och Skåne

Ordförande i Metall vid Orbit One, Ronneby

Ledamot i styrelsen för Orbit One, Ronneby

Vice ordförande i Brottsofferjouren i Blekinges kommuner

Valberedningsordförande för Brottsofferjouren i Blekinges kommuner

Ledamot i styrelsen för Bromölla Möbelaffär AB

Folksam ömsesidig livförsäkring

Närvaro styrelsens arbetsutskott 2009

Namn	Funktion i styrelsen	Styrelsemöte ¹⁾	Ersättningsutskott ⁵⁾	Revisionsutskott	Presidiet ²⁾
Nina Jarlbäck	ordförande	11 av 11	-	-	5 av 5
Jan Rudén	vice ordförande	9 av 11	-	-	-
Sture Nordh	vice ordförande	10 av 11	-	-	-
Anita Modin	ledamot	11 av 11	-	-	-
Bengt Nilsson	ledamot	10 av 11	-	4 av 4	-
Eva-Lis Sirén	ledamot	5 av 11	2 av 2	-	-
Hans Tilly	ledamot	7 av 11	2 av 2	-	-
Lars Idermark	ledamot	8 av 11	-	-	-
Maj-Britt Johansson-Lindfors	ledamot	10 av 11	-	-	-
Sune Dahlqvist	ledamot	10 av 11	-	-	-
Susanna Gideonsson	ledamot	10 av 11	-	-	-
Thomas Eriksson	ledamot	9 av 11	-	-	-
Dag Andersson	suppleant	10 av 11	-	4 av 4	-
Doris Forsell-Gustafsson	suppleant	11 av 11	-	-	-
Kjell Ahlberg ⁴⁾	suppleant	9 av 11	-	2 av 4	-
Göran Lindblå ³⁾⁵⁾	-	-	2 av 2	-	-
Wanja Lundby-Wedin ⁶⁾	-	-	-	-	5 av 5

1) Totalt elva möten: sju ordinarie (varav konstituerande möte i april) och fyra extrainkallade (varav två via telefon)

2) Gemensamt för Folksam Liv och Folksam Sak

3) Ordförande i Ersättningsutskottet

4) Ordförande i Revisionsutskottet

5) Styrelseledamot i Folksam Sak

6) Styrelseordförande i Folksam Sak

Folksam ömsesidig livförsäkring

Styrelsens rapport om intern kontroll 2009

Rapporten är inte en del av den formella årsredovisningen och har inte granskats av bolagets revisorer. Rapporten inskränker sig till att enbart beskriva hur den interna kontrollen är organiserad, utan att göra något uttalande om hur väl den fungerar.

Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen är en process som involverar styrelsen, bolagsledningen och personalen. Den interna kontrollen beskrivs vanligen enligt ett etablerat ramverk i fem områden. Dessa områden beskrivs nedan och omfattar kontrollmiljö, riskbedömning, information och kommunikation, kontrollaktiviteter samt uppföljning.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör grunden för den interna kontrollen. Styrelsen fastställer den övergripande organisationen, finansiella mål för verksamheten och utvärderar verkställande direktörens och ledningens prestationer och resultat. Styrelsen arbetar utifrån en fastställd strategisk dagordning.

Styrelsen har inom sig utsett ett Revisionsutskott (se ovan). Revisionsavdelningen är en oberoende granskningsfunktion vars chef rapporterar direkt till styrelsen. Under 2009 har koncernövergripande styrning, risk och compliance samlats inom en oberoende funktion direkt under Koncernchefen. Funktionen tillkomst utgör en del av Folksams anpassning till regelverket Solvens II. Det compliancearbete som bedrivs är förankrat och beslutat av styrelsen och reglerat genom en särskild instruktion. Complianceansvariga finns inom varje verksamhet inom Folksamgruppen. Det finns också lekmanrevisorer som granskar att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Finansinspektionens riktlinjer för försäkringsverksamhet meddelas genom föreskrifter, som är juridiskt tvingande, samt allmänna råd, som är rådgivande men som regelmässigt följs av Folksam. Föreskrifterna och de allmänna råden är kända och tillämpas av berörda enheter inom Folksam.

Folksam har drygt 50 interna regelverk som klassificerats som övergripande. Vissa av regelverken fastställs årligen, oavsett om de revideras eller inte. Sådana uppdateringar skedde på styrelsemötet i juni. För 2010 är motsvarande regelgenomgång – i enlighet med de regelbundna ärenden som planeras varje år för styrelsen – planerad till styrelsemötet i maj.

Vad gäller den finansiella rapporteringen finns det samlade instruktioner som ger vägledning för hanteringen från enskild transaktion till koncernbokslut. Instruktioner och kodplan finns tillgängliga på intranätet för de enheter som behöver information.

Riskbedömning

I Folksam identifieras, värderas och hanteras risker enligt en koncerngemensam metod, vilket möjliggör en sammanvägning av riskerna – en beräkning av risknivå. Riskhanteringen fokuserar på att koncernen genom att hantera riskerna effektivt, ska öka möjligheten att nå de uppsatta målen. En riskkommitté har uppdraget att säkerställa att bilden av koncernens riskexponering är rimlig. Folksam riskhantering delas in i tre olika områden där varje område består av olika riskkategorier som utgör en del av den totala riskbilden. De olika områdena är risker inom försäkringsverksamheten, finansverksamheten samt all verksamhet. Folksam Livs riskhantering redovisas under not 2 i Årsredovisningen, och där ges även upplysningar om risker inom försäkringsverksamheten och risker inom finansverksamheten.

Information och kommunikation

För att säkerställa en effektiv och korrekt informationsgivning internt och externt krävs att alla delar inom verksamheten kommunicerar och utbyter relevant och väsentlig information såväl inom enheterna som uppåt och nedåt till och från ledning och styrelse. Det interna regelverket i form av policys, riktlinjer och instruktioner avseende den finansiella processen kommuniceras mellan ledning och personal via regelbundna möten, intranät och e-post.

Styrelsen får regelbunden återkoppling från verksamheten avseende internkontrollaspekter i den finansiella rapporteringen via Revisionsutskottet. Folksam har under året följt upp tillämpningen av och kunskapen om aktuella regelverk genom den metod som benämns "självkontroll". Metoden "självkontroll" innebär i korthet att alla enheter årligen säkerställer att ett urval styrande interna regelverk är implementerade och att det finns en fungerande förvaltning av dessa styrdokument. Målsättningen är att kontrollera "verklig" regellevnad, det vill säga att inte endast se till att de aktuella styrdokumenterna har kommunicerats, utan även att regelverken har tillämpats i praktiken.

Folksam ömsesidig livförsäkring

För att säkerställa att den externa informationsgivning-
en blir korrekt och fullständig finns en massmediapoli-
cy. Massmedia ska använda Folksam som en kunnig
och pålitlig nyhets- och kunskapskälla inom försäkring
och sparande. Folsams publicitet ska stärka bolagets
varumärkesprofil. Folksam publicerar bokslut (halv-
respektive helår) två gånger per år och vid båda tillfäl-
lena har revisorna granskat boksluten. Revisorernas
granskning av halvårsbokslutet är en översiktlig
delårsgranskning.

Kontrollaktiviteter

Folksam har olika kontrollaktiviteter beroende av vilken
typ av risk som ska kontrolleras.

Skaderegleringsprocessen och utbetalning av driftskost-
nader är viktiga processer som har särskilda kontroller
som till exempel dualitetsprincipen, kontroll av större
belopp samt slumpvisa kontroller. Kontrollaktiviteter
inom den finansiella redovisningen rör främst avstäm-
ningar, såväl manuella som maskinella, mot reskontror
och huvudbok och omfattar bland annat rutiner för att
säkerställa existensen av tillgångar och skulder och att
tillgångar, skulder och affärstransaktioner blivit korrekt
bokförda.

Varje risk som identifieras inom den koncernövergri-
pande riskhanteringen förses med åtgärder. Dessa åtgärder,
vilka i de flesta fall kan likställas med kontroll-
aktiviteter, spänner över ett mycket brett område. Åtgär-
derna kan, exempelvis, ha till syfte att säkerställa att
regelverk och avtal följs eller att förbättra processer och
rutiner. Gemensamt för åtgärderna/kontrollaktiviteterna
är att de ska hjälpa till att hantera riskerna och leda till
att risknivån inom Folksamgruppen sänks. För samtliga
åtgärder/kontrollaktiviteter utses en eller flera ansvariga
personer och ”deadlines” anger också när åtgärder-
na/aktiviteterna ska vara genomförda

Uppföljning

På årets sista styrelsemöte fastställs de regelbundna
ärenden som planeras varje år för styrelsen. Agendan tar
upp vilken övergripande rapportering som ska lämnas i
styrelsen och Koncernledningen under det kommande
året.

Övergripande verksamhetsuppföljning sker huvudsakli-
gen genom så kallade Instrumentpaneler kompletterat
med vd:s kommentarer. Instrumentpanelerna följs upp
på varje styrelsemöte samt på koncernledningsmöten
inför dessa. Styrelseledamöterna har möjlighet att nå
denna rapportering, via en säkerhetslösning, på Internet

Verksamhetsuppföljning sker mot såväl kortsiktiga som
långsiktiga mål. Folsams fem strategiska områden;
Upplevd kundnytta, Bättre än konkurrenterna, Växa av
egen kraft, Ansvarsfull påverkan samt Attraktiv arbets-
givare, följs kontinuerligt upp genom fastställda mätetal
inom respektive område. Affärsutskottet är ett forum för
affärsfrågor och utgör en instans för förberedande av
beslut av Koncernchefen. Processen för rapportering av
finansiell information granskas årligen av de externa
revisorerna, vilka rapporterar direkt till Koncernledning
och styrelser.

Inom den koncernövergripande riskhanteringen sker en
kontinuerlig uppföljning av de risker som identifierats
liksom av de åtgärder som är knutna till riskerna. Ge-
mensamma uppföljningar, det vill säga uppföljningar
som omfattar hela Folksamgruppen, genomförs också
för att få en samtidig avstämning av risksituationen.

Folsams Revisionsavdelning arbetar efter den av sty-
relsen beslutade revisionsplanen. De externa revisorerna
har till uppgift att utföra lagstadgad revision. Uppdra-
gets omfattning innebär bland annat att granska styrel-
sens och vd:s förvaltning, däribland granskning av att
styrelsen fullgör det ansvar som åligger den enligt för-
säkringsrörelselagen, inklusive granskning av den inter-
na kontrollen. De externa revisorerna upprättar en revi-
sionsplan vilken kan samordnas med Folsams Revi-
sionsavdelning i den mån det är möjligt.

Revisionsutskottets huvuduppgifter är att bistå styrelsen
med att fullgöra dess skyldigheter vad gäller den finan-
siella rapporteringen samt den interna kontrollen för
moder- och dotterbolagen.